ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Пришибського ліцею
Донецької селищної ради
Ізюмського району
Харківської області
_____ Ірина Чичельник

Процедура подання учасниками освітнього процесу
заяв про випадки булінгу (цькування) та порядок реагування на них

1. Загальні положення

1.1. Ця процедура визначає механізм подання та розгляду заяв учасників освітнього процесу про випадки булінгу (цькування), а також порядок реагування на них у Пришибському ліцеї.

1.2. Вона розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України та наказів Міністерства освіти і науки України.

1.3. Використані терміни:

булінг (цькування) психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони с учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно вищого учасника, всього колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси постраждалої особи або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків: кривдник - учасник колективу, який вчиняє насильство, зокрема булінг (цькування) стосовно іншого учасника цього колективу; постраждала особа - учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство; свідок - особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі будь-які обставини, що стосуються випадку насильства; учасники колективу ,здобувачі освіти, працівники закладу освіти, інші особи, залучені до освітнього процесу.

1.4. Положения цієї процедури та порядку поширюються на усіх учасників освітнього процесу Пришибського ліцею.

Положения цього Порядку, стосуються батьків, поширюються на законних представників дитини.

1.5. Система запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у закладі освіти визначається положенням закладу освіти про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми, яке розробляється з урахуванням цього Порядку, а також:

Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 року № 658;

Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513; словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, поширення фото-, відео та аудіоматеріалів знущань, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, будь-яка небажана форма вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток, фото, відео та аудіоматеріалів сексуального (інтимного) змісту;

будь-які небажані фізичні дії, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, займання, кусання, завдання ударів.

1.9. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення насильства особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу. Насильство вважається систематичним, якщо воно вчиняється два і більше разів протягом 12 місяців з дня реєстрації повідомлення про перший випадок насильства або з дня вчинення першого насильства (незалежно від наявності повідомлення та/або реєстра; повідомлення про перший випадок насильства).

1.10. Директор забезпечує функціонування механізму подання повідомлення про підозру на випадок насильства, який передбачатиме: інформування здобувачів освіти та їх батьків, працівників закладу освіти про їх обов'язок повідомляти про випадки насильства, зокрема булінгу (цькування), з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки; забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

Перелік способів подання і отримання повідомлень

(письмове повідомлення, усна заява, телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо) визначаються положенням закладу освіти про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

Директор визначає відповідальну особу, яка забезпечує реєстрацію (у паперовій та або електронній формі) та облік повідомлень про можливі випадки насильства у спосіб, визначений закладом освіти.

1.11. У разі виявлення ознак насильства працівник закладу освіти зобов'язаний вчинити дії, визначені абзацами першим і четвертим частини третьої статті 10 Закону України «Про охорону дитинства», зокрема вжити невідкладних заходів для припинення насильства; за потреби надати домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до органів Національної поліції України; повідомити директора та принаймні одного з батьків дитини, яка постраждала від насильства та дитини яка вчинила насильство.

2. Повідомлення про можливий випадок насильства

2.1. Учасниками освітнього процесу є здобувачі освіти, їх батьки (законні представники),педагогічні та інші працівники закладу.

2.2. Заява про випадок булінгу подається у письмовій або електронній формі, у тому числі анонімно, зокрема через електронну пошту, месенджери або сайти) на ім'я директора закладу освіти.

2.3. У заяві обов'язково зазначаються:

- прізвище, ім'я заявника, його контактні дані:
-опис ситуації (місце, час, обставини, учасники події);
- за можливості докази (свідчення, скріншоти, фото, відео).

2.4. Анонімні повідомлення можуть бути розглянуті, але офіційне провадження розпочинається за наявності підписаної заяви.

Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 585,

Порядку застосування заходів виховного впливу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 року за № 112/34395 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 16 червня 2026 року № 936).

Положення закладу освіти про запобігання та протидію

насильству та жорстокому поводженню з дітьми затверджується директором.

2.5. З метою забезпечення реагування на випадки насильства, зокрема булінгу (цькування), директор здійснює заходи, визначені пунктом 5 Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 року № 1513.

2.6. Проявами, які можуть свідчити про випадок насильства, зокрема, є: замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка; агресивність, напади люті, схильність до руйнації, насильства, неврівноважена поведінка, різка зміна звичної для дитини поведінки, уповільнене мислення, знижена здатність до навчання, відлюдкуватість, уникнення спілкування, ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися, занижена самооцінка, наявність почуття провини, занижена самооцінка, наявність почуття провини, поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги, демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу: схильність до пропуску навчальних занять; відмова відвідувати заклад освіти; депресивні стани, аутоагресія (самоушкодження); суїцидальні прояви, явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо); намагання приховати травми та обставини їх отримання; скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; вимагання особистих речей, їжі, грошей; пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення інформації сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці, фото-, відео- та аудіоматеріали образливого змісту, фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту: поширення інформації з метою заподіяння шкоди.

2.7. Про наявність ознак насильства може свідчити вчинення будь-якого умисного діяння, що вчиняється всупереч волі, бажання, без згоди постраждалої особи та порушує її права, свободи, законні інтереси та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків, зокрема: позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх та інших послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

3. Розгляд заяви та реагування.

3.1. Директор або відповідальна особа реєструє заяву у журналі реєстрації у день його надходження. Якщо повідомлення надійшло у вихідний, святковий, інший неробочий день або в позаурочний час, що визначені відповідно до закону, його реєстрація відбувається в перший за ним робочий день і розглядається директором протягом 1 доби.

3.2. Не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення скликається комісія з розгляду випадків булінгу. Комісія включає адміністрацію, педагогів, психолога, соціального педагога, представників батьківського комітету (за потреби).

3.3. Протягом трьох робочих днів комісія:

- з'ясовує обставини,
- проводить опитування учасників подій, аналізує докази,
- ухвалює рішення щодо кваліфікації ситуації як булінг або інший конфлікт.

3.4 У разі підтвердження факту булінгу:

- повідомляються батьки всіх учасників (крім випадку, коли кривдниками дитини є батьки), вживаються заходи виховного впливу, корекційно-розвиваючої роботи, заходи для припинення насильства та унеможливлення настання ризиків булінгу чи насильства, - за потреби інформуються органи Національної поліції та служби у справах дітей, факт

вчинення булінгу (цькування) встановлюється виключно рішенням суду, яке набрало законної сили, і не є метою чи завданням комісії;

-рішення комісії приймаються з обов'язковим дотриманням принципу найкращих інтересів дитини. комісія зобов'язана забезпечити право дитини бути вислуханою відповідно до її віку та рівня зрілості;

- факт вислуховування дитини, форма його проведення та основний зміст висловленої позиції підлягають обов'язковій фіксації в матеріалах розгляду.

3.5. Якщо факт булінгу не підтверджено профілактичної роботи. комісія пропонує заходи медіації та профілактичної роботи.

4. Права та гарантії учасників

4.1. Учасники освітнього процесу мають право на повагу, конфіденційність та захист від дискримінації під час розгляду заяв.

4.2. Ніхто не може бути покараний за подання заяви про булінг добросовісно.

5. Заключні положення

5.1. Процедура переглядається щороку та оновлюється відповідно до змін законодавства.

5.2. Всі працівники закладу та учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з цією процедурою (за можливості під підпис).